

NENÍ NADĚJE JAKO NADĚJE?

ROZHOVOR S JIŘÍM POLÁKEM O FESTIVALU VĚČNÁ NADĚJE

TEXT: KLÁRA KUBÍČKOVÁ FOTO: ARCHIV NADACE

Snad si ani nedovedeme představit, v jak úžasné a klidné době bez válek (tedy alespoň blízko nás) žijeme. Také si už nedovedeme představit hrůzy, které byly součástí druhé světové války. „Připomínat hrůzy nacismu obrázky deformovaných mrtvých těl se dnes už opravdu nehodí,“ říká Jiří Polák, zakladatel festivalu Věčná naděje, a dodává: „neměli bychom hrůzy války zapomínat. Zvolili jsme proto hudbu, která vznikla v Ghettu Theresienstadt, jejíž propagaci chceme vzpomenout a nezapomenout.“ V loňském roce se uskutečnil nultý ročník, který byl pořadatelé vnímán jako prolog. Letos v srpnu proběhl oficiální první ročník hudebního festivalu Věčná naděje: Gustav Mahler a terezínští skladatelé.

Přiblížil byste nám, o jaký projekt se jedná?

Hudební festival Věčná naděje si klade za úkol představit veřejnosti díla terezínských skladatelů. Festival je založen na myšlence, že je důležité propagovat hudbu, která vznikala v Ghettu Theresienstadt, ale i hudbu, která vznikla během holokaustu, resp. v průběhu druhé světové války.

Jak je tento festival zaměřen?

Základ festivalu tvoří tvorba Gustava Mahlera a opomíjená díla umělců Terezína. Dramaturgie je tak zaměřena na dvě historicky odlišné oblasti. První z nich se dotýká, jak již bylo řečeno, skladeb Gustava Mahlera a recepcce

jeho díla u jiných autorů, druhá se pak soustředí na terezínské autory. Neopomíjíme ani díla jejich významných učitelů či současníků. Prvně jmenovaný se stal vzorem pro své nástupce z řad středoevropské moderny, která byla významně zastoupena rovněž v dílech Viktora Ullmanna, Gideona Kleina, Hanse Krásky, Pavla Haase či Erwina Schulhoffa.

Na která díla se mohou posluchači těšit?

Jednak na symfonická díla Gustava Mahlera, popř. jeho současníků a epigonů, a dále na komorní tvorbu, počítaje v to také rozsáhlý písňový repertoár. V samotném Terezíně vznikala zejména hudba komorní. Tvořila se

řada nových písní a zhudebňovaly se staré texty. Program je každoročně doplněn o díla dalších českých a světových skladatelů a reflektuje aktuální výročí a významné události.

V srpnu tohoto roku se uskutečnil první ročník, jak festivalový týden proběhl?

Na letošek jsme připravili šest komorních orchestrů. 120 let, jež uplynulo od Ullmannova narození, připomněl zahajovací festivalový koncert, který byl věnovaný zejména skladbě Píseň o lásce a smrti korneta Kryštofa Rilka. Další díla byla uváděna v podobě smyčcových kvartet, trií, klavírních recitálů s mužským nebo také s ženským doprovodem. Vystoupili například klaví-

„Festival Věčná naděje si klade za úkol představit veřejnosti díla terezínských skladatelů,“ říká Jiří Polák (vpravo)

risté Martin Kasík, Karel Košárek, Ivo Kahánek s klarinetistou Irvinem Venyšem, Renan Koen, Wihanovo kvarteto, Jiří M. Procházka a další.

Součástí prvního ročníku byly také dva symfonické koncerty. První orchestrální program Symfonického orchestru Českého rozhlasu reflektoval zejména skladby letos rovněž jubilejního Leonarda Bernsteina, velkého „objevitele“ Mahlerových skladeb. Závěrečného koncertu se ujal Gustav Mahler Jugendorchester s dirigentem Lorenzem Viottim a sólistou violoncellistou Gautierem Capuçonem.

Koncert se uskutečnil u příležitosti zahájení rakouského předsednictví v Radě Evropské unie.

A co chystáte na další rok?

V roce 2019 bude kladen větší důraz na tvorbu Gideona Kleina, od jehož narození uběhne sto let. Stejně jako v loňském roce proběhnou u příležitosti tohoto jubilea dokonce dva koncerty s doprovodným programem v podobě úvodní přednášky. Chceme taktéž prohlubovat písňovou a chorální tvorbu, proto budou do programu zahrnuty i sborové koncerty.

Co byste zdůraznil na konec?

Pokoušíme se o prezentaci těchto skladeb v dobré víře, že jejich uváděním oživíme kulturní kontext středoevropského meziválečného prostoru, ze kterého byli mnozí autoři z mnoha důvodů opakovaně vylučováni. Festival Věčná naděje ovšem nezamýšlí uzavřít skladby terezínských skladatelů do nového ghettá „exkluzivního umění“. Vhodný způsob prezentace proto spatřujeme ve společném uvádění s díly jejich současníků, přátel, kolegů nebo dokonce ideových odpůrců. /BW